

РЕЦЕНЗІЇ

Олег Миколайович ОМЕЛЬЧУК,
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України,
ректор Хмельницького університету управління та права,
info@univer.km.ua

УДК 343.9(477) «1922–1960»

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ С. А. САБЛУКА «КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ У 1922–1960»

Проведено аналіз змісту монографії, позитивних аспектів та спірних положень дослідження кримінально-правових аспектів протидії злочинності в Україні у 1922–1960 роках.

Ключові слова: злочинність, історія кримінального права, рецензія.

Монографія С. А. Саблука [1] є результатом комплексного дослідження процесу організації кримінально-правової протидії злочинності в Україні впродовж 1922–1960 рр., де вперше висвітлено та проаналізовано дані, пов'язані із якісною та кількісною характеристиками злочинних проявів, а також на основі використання системного аналізу подано характеристику кримінальної субкультури та специфіку кваліфікації злочинців. У монографії зроблено важливий висновок, що у роки Другої світової війни контроль злочинності на теренах України здійснювався в умовах підпорядкування карного судочинства вирішенню безпосередніх вказівок правлячої партійної верхівки, виконуючи завдання мобілізаційного характеру в соціально-політичній та господарській сферах.

У дослідженні значна увага приділяється вивченню обставин, які сприяли рецидивній злочинності та втягненню у злочинну діяльність молодих людей. Автор підкреслив, що масові мобілізації переважно молодих людей на будівництво у другій половині 1940-х років, які в основному здійснювалися примусовими заходами, тягнули за собою не лише дезертирство з підприємств, а й підвищення рівня злочинності у середовищі молоді. А зосередження великої кількості молодих працівників на території східноукраїнських областей стало однією із причин формування процесу їх соціалізації, який нерідко породжував насильство.

Позитивної оцінки також заслуговує аналіз автором рецензованої монографії обставин, які спричинили масштабну прізонізацію населення республіки. Здійснений аналіз дозволив досліднику справедливо стверджувати, що прізонізація

© Омельчук О. М., 2016

радянського суспільства впродовж досліджуваного періоду внаслідок масштабного застосування покарання у вигляді позбавлення волі через розповсюдження традицій і культури середовища місць позбавлення волі вкрай негативно вплинула на процес організації контролю злочинності, оскільки сприяла поширенню відповідних соціальних практик у сфері поведінки та формуванню широкого кримінального середовища, основу якого складали особи, засуджені до позбавлення волі, рецидивісти й учасники організованих злочинних формувань. Саме ці категорії злочинців сформували кримінальну субкультуру, яка, у свою чергу, сприяла поширенню кримінальної злочинності, в тому числі й через формування певних стереотипів щодо оцінок злочинної поведінки, особливо привабливих для більшості молодих людей. Криміналізація багатьох дій чи бездіяльності в роки поширення сталінських репресій також сприяла прізонізації радянського суспільства, що, у свою чергу, зменшувало його інноваційний потенціал за рахунок репресій значної кількості представників інтелектуальної праці.

Попри наявність у роботі низки спірних моментів на кшталт тверджень про те, що адаптація законодавства під посилення репресивного апарату призводила до формування правосвідомості, де полюсами протистояння нерідко виступали громадяни та держава, або ж – про те, що формування специфічної кримінальної субкультури, окремі аспекти якої засновувалися на уявленні про державу як про «ворога простих людей», монографія заслуговує позитивної оцінки.

Список використаних джерел

1. *Саблук С. А. Кримінально-правова протидія злочинності в Україні у 1922–1960 рр.* Черкаси : Видавець ФОП Гордієнко Є. І., 2016. 414 с.

Надійшла до редакції 01.10.2016

Омельчук О. Н. Рецензия на монографию С. А. Саблука «Уголовно-правовое противодействие преступности в Украине в 1922–1960»

Проведен анализ содержания монографии, положительных аспектов и спорных положений исследования уголовно-правовых аспектов противодействия преступности в Украине в 1922–1960 годах.

Ключевые слова: преступность, история уголовного права, рецензия.

Omelchuk, O. M. Review of the Monograph S. A. Sabluk «Criminal Law Combating Crime in Ukraine in 1922–1960»

The analysis of the contents of monographs, and the positive aspects of the controversial provisions of the criminal investigation and legal aspects of combating crime in Ukraine in 1922-1960, respectively.

Keywords: crime, criminal law history, review.

